

توصیف دوره آموزشی اختلال خواندن و نوشتن

نام دوره: اختلال خواندن و نوشتن

دروس پیش نیاز: اختلال تکاملی زبان-۲

جمعیت هدف: دانشجویان کارشناسی گفتاردرمانی ترم ۵- دوره ۳۱

مدرس: دکتر عطیه اشتری

نیمسال: اول تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری و ۱ واحد

عملی) نوع واحد: نظری- عملی

پیامدهای یادگیری پایان دوره:

در این درس دانشجو با اختلالات زبانی که بر روی مهارت های یادگیری (خواندن و هجی کردن) تاثیر میگذارد و با اختلالات یادگیری و انواع و ویژگیهای هر یک از انواع بطور کلی آشنا شود. روند تکامل خواندن و هجی کردن در کودکان و عوامل موثر بر آن را یاد خواهد گرفت. ایجاد توانمندی در دانشجو جهت غربالگری، ارزیابی و تحلیل خطاهای خواندن و نوشتن در کودکان دارای اختلالات خواندن و نوشتن و همچنین با روشهای بهبود مهارت خواندن و هجی کردن آشنا خواهد شد.

محتوای آموزشی دوره:

a. سرفصلهای آموزشی دوره: ۱۷ ساعت نظری، ۳۴ ساعت عملی

رئوس مطالب نظری

- ۱- آشنایی با روند تکامل خواندن و هجی کردن در کودکان و عوامل موثر بر خواندن
- ۲- آشنایی با مناطق مغزی مرتبط با خواندن و نوشتن و چگونگی آسیب عملکرد آنها در اختلال خواندن
- ۳- آشنایی با ارتباط میان زبان شفاهی و خواندن و نوشتن و یادگیری
- ۴- آشنایی با ویژگیهای زبان نوشتاری فارسی و تاثیرات آن بر خواندن و هجی کردن
- ۵- آشنایی با تعریف اختلالات یادگیری و انواع آن و ویژگیهای هر یک از انواع بر اساس DSM-5
- ۶- آشنایی با نقش آسیب شناس گفتار و زبان در غربالگری، ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات خواندن و نوشتن
- ۷- آشنایی با اعضای تیم درمانی کودکان دارای اختلالات خواندن و نوشتن
- ۸- آشنایی با ویژگیهای خواندن شامل صحت، سرعت و روانی و نحوه ارزیابی هر یک از این ویژگیها
- ۹- آشنایی با مشکلات شناختی کودکان دارای اختلالات خواندن و نوشتن مانند حافظه فعال و سرعت پردازش
- ۱۰- آشنایی با مشکلات زبان شناختی کودکان دارای اختلالات خواندن و نوشتن مانند مهارت های آگاهی واجشناختی و گفتار روایتی
- ۱۱- آشنایی با روش های غربالگری و پیشگیری از اختلالات خواندن و نوشتن

۱۲- آشنایی با تست های ارزیابی خواندن و نوشتن و آگاهی واجشناختی موجود در ایران و نحوه استفاده از آنها

۱۳- آشنایی با نحوه ارزیابی و تحلیل خطاهای خواندن، نوشتن و هجی کردن در کودکان دارای اختلالات خواندن و نوشتن

۱۴- آشنایی با روشهای بهبود مهارت های فرا زبانی و فرا شناختی کودکان دارای اختلالات خواندن و نوشتن

۱۵- آشنایی با روشهای بهبود مهارت خواندن و هجی کردن

رئوس مطالب عملی

۱- اجرای عملی ارزیابی و تحلیل خطاهای خواندن و نوشتن در کودکان دارای اختلال خواندن و نوشتن

۲- ارائه طرح درمانی بر اساس نتایج ارزیابی مهارت های مختلف خواندن و نوشتن بیمار فرضی

b. رفرانسه های آموزشی دوره:

1- Paul, R., & Norbury, C. (2017). *Language disorders from infancy through adolescence-E-Book: Listening, speaking, reading, Writing, and Communicating*. Elsevier Health Sciences

2-Mather, N., & Wendling, B. J. (2011). *Essentials of dyslexia assessment and intervention* (Vol. 89). John Wiley & Sons.

3-Snowling, M. J. (2013). Early identification and interventions for dyslexia: a contemporary view. *Journal of Research in Special Educational Needs*, 13(1), 7-14.

4-Reid, G. (2016). *Dyslexia: A practitioner's handbook*. John Wiley & Sons.

5-www.ASHA.org

۳- ساندرا ریف و جودیت استرن- نارساخوانی راهنمای والدین و مربیان- مترجم: دکتر الهه محمد اسماعیل، تهران: دانژه ۱۳۹۶

۴- شیرازی س، نیلی پور ر. آزمون تشخیصی خواندن، تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی ۱۳۹۰

متدهای آموزشی دوره:

آموزش مبتنی بر وظایف حرفه ای (task based)، آموزش teacher based، آموزش مبتنی بر مشکل (problem based)، آموزش مبتنی بر شواهد (Evidence based)، آموزش مبتنی بر بالین (clinical based)

وسایل کمک آموزشی دوره:

ویدئو (ضبط و پخش)، TV، sound recorder، لب تاپ؛ در دوران پاندمی لب تاپ، گوشی، سامانه های ادوبی کانکت، نوید، فرادید، اینترنت پرسرعت، محتوای بالینی الکترونیک

تعداد ساعت /واحد آموزشی:

۲ واحد: ۱۷ ساعت نظری/۳۴ ساعت عملی

جایگاههای آموزشی دوره:

در دوران پاندمی کرونا، کلاس به شیوه مجازی آنلاین در سامانه ادوبی کانکت برگزار می شود. مشکلات یادگیری مطرح شده توسط دانشجویان در شبکه مجازی واتساپ پیگیری و پاسخ داده می شود. تکالیف و محتوای آموزشی در سامانه نوید بارگزاری میشود

فعالیت مورد انتظار دانشجو:

مشارکت فعال و نقادانه در بحثهای مطرح شده در کلاس درس، انجام تکالیف تعیین شده متناسب با اهداف تعیین شده

ارزشیابیهای دوره:

✓ در حیطه شناختی، ارزشیابی بر اساس حوزه های دانش، فهم، کاربستن، تحلیل، ترکیب، ارزشیابی و نقد در میان و پایان ترم به شیوه پرسشهای تشریحی، پاسخ کوتاه، چندگزینه ای، مبتنی بر مسئله/بیمار صورت می گیرد. در دوران پاندمی ارزشیابی پایان ترم در حوزه دانش در سامانه فرادید به شکل چندگزینه ای و در طول دوره به شکل ترکیبی (پرسشهای تشریحی، پاسخ کوتاه، چندگزینه ای، مبتنی بر مسئله/بیمار) در سامانه نوید و در صورت بروز مشکل از طریق گوگل فرم انجام می شود.

✓ در حیطه روانی - حرکتی، امتحان عملی در اجرای روشهای ارزیابی و درمان صورت می گیرد و هر دانشجو نمونه ای از گزارش نقد و بررسی ارائه می دهد. در دوره پاندمی امتحان در حوزه سایکوموتور به ناچار منوط به تهیه گزارش تصویری و ارزشیابی آن توسط مدرس است.

نقش استاد: مدیریت فرایند اجرای دوره آموزشی از طراحی دوره آموزشی تا اجرا مطابق با طرح درس ارائه شده

طرح درس

نام درس: اختلال خواندن و نوشتن

اهداف پایان درس:

اهداف شناختی:

افزایش دانش و آگاهی در زمینه اختلالات زبانی که بر روی مهارت های یادگیری (خواندن و هجی کردن) تاثیر میگذارد و آشنایی با اختلالات یادگیری و انواع و ویژگیهای هر یک از انواع. افزایش دانش و آگاهی در زمینه روند تکامل خواندن و هجی کردن در کودکان و عوامل موثر بر آن را یاد خواهد گرفت. افزایش دانش در زمینه غربالگری، ارزیابی و تحلیل خطاهای خواندن و نوشتن در کودکان دارای اختلالات خواندن و نوشتن و همچنین با روشهای بهبود مهارت خواندن و هجی کردن آشنا خواهد شد.

اهداف روانی حرکتی :

کسب توانمندی در زمینه ارزیابی و تحلیل خطاهای خواندن و نوشتن در کودکان دارای اختلال خواندن و نوشتن

کسب توانمندی در زمینه استفاده از تست های ارزیابی مهارت های آگاهی واجشناختی و تشخیصی خواندن موجود در ایران

اهداف نگرشی:

دستیابی به دیدگاه علمی در زمینه اختلال خواندن و نوشتن و باور مندی به نقش موثر آسیب شناس گفتار و زبان در زمینه

غربالگری، ارزیابی و درمان اختلال خواندن و نوشتن

ردیف	اهداف یادگیری	سرفصلهای آموزشی	روشهای آموزشی	فعالیتهای یادگیرنده	زمان و نحوه ارزشیابی یادگیرنده	منابع
۱	آشنایی با روند تکامل خواندن و هجی کردن در کودکان و عوامل موثر بر خواندن	۱-توضیح روند تکامل خواندن و نوشتن بر اساس مدل اهری ۲-مرحله کل خوانی ۳-مرحله الفبایی ۴-مرحله ارتوگرافیک ۵-مناطق مغزی دخیل در خواندن و نوشتن و عملکرد هر یک از آنها ۶-عوامل موثر بر خواندن	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ	گوش دادن فعال و یادداشت برداری، مشارکت فعال در بحث های کلاسی	میان ترم پایان ترم	Mather, N., & Wendling, B. J. (2011). <i>Essentials of dyslexia assessment and intervention</i> (Vol. 89). John Wiley & Sons.
۲	آشنایی با ارتباط و نقش زبان شفاهی بر یادگیری و خواندن و نوشتن	۱-نقش و رابطه هر یک از اجزاء و حوزه های زبان بر خواندن و نوشتن ۲- تاثیر آسیب در هر یک از جنبه های زبان شفاهی بر روی خواندن و نوشتن ۳- مقایسه اختلال تکاملی زبان با نارساخوانی	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ	گوش دادن فعال و یادداشت برداری، مشارکت فعال در بحث های کلاسی	میان ترم پایان ترم	1-Mather, N., & Wendling, B. J. (2011). <i>Essentials of dyslexia assessment and intervention</i> (Vol. 89). John Wiley & Sons. 2- Paul, R., & Norbury, C. (2017). <i>Language disorders from infancy through adolescence-E-Book: Listening, speaking, reading, Writing, and Communicating</i> . Elsevier Health Sciences

ردیف	اهداف یادگیری	سرفصلهای آموزشی	روشهای آموزشی	فعالتهای یادگیرنده	زمان و نحوه ارزشیابی یادگیرنده	منابع
۳	آشنایی با ویژگیهای زبان نوشتاری فارسی و تاثیر آن بر خواندن و نوشتن	۱- توضیح ویژگیهای خاص زبان نوشتاری فارسی ۲- مقایسه ویژگیهای زبان نوشتاری فارسی با انگلیسی ۳- تعیین مصادیق تاثیر گذاری ویژگیهای زبان نوشتاری فارسی بر روی خواندن و نوشتن کودکان	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ دادن تکلیف به دانشجویان از جلسه قبل که ویژگیهای زبان نوشتاری فارسی را استخراج نمایند و با زبان انگلیسی مقایسه کنند.	گوش دادن فعال و یادداشت برداری، مشارکت فعال در بحث های کلاسی ارائه کتبی مطالب جمع آوری شده در زمینه ویژگیهای زبان نوشتاری فارسی	میان ترم پایان ترم	۱- پایان نامه دکترای مرحومه دکتر طاهره سیما شیرازی ۲- سایت فرهنگستان زبان و ادب فارسی
۴	تعریف اختلالات یادگیری و انواع آن بر اساس DSM-5	۱- تعریف اختلال یادگیری ۲- انواع اختلالات یادگیری خاص شامل اختلال خواندن، اختلال نوشتن و اختلال ریاضی ۳- توضیح تفاوت های dsm4 با dsm5 در زمینه نارساخوانی	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ	گوش دادن فعال و یادداشت برداری، مشارکت فعال در بحث های کلاسی	میان ترم پایان ترم	1-Reid, G. (2016). <i>Dyslexia: A practitioner's handbook</i> . John Wiley & Sons. 2- www.asha.org
۵	آشنایی با ویژگیهای خواندن	۱- توضیح در مورد سه ویژگی صحت، روانی و درک خواندن	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ	گوش دادن فعال و یادداشت برداری، مشارکت فعال در بحث های کلاسی	میان ترم پایان ترم	Reid, G. (2016). <i>Dyslexia: A practitioner's handbook</i> . John Wiley & Sons. Mather, N., & Wendling, B. J. (2011). <i>Essentials of dyslexia assessment and intervention</i> (Vol. 89). John Wiley & Sons.
۶	آشنایی با نقش آسیب شناس گفتار و زبان در غربالگری، پیشگیری، ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات خواندن و نوشتن	۱- نقش آسیب شناس گفتار و زبان در غربالگری، پیشگیری، ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات خواندن و نوشتن ۲- دانش مورد نیاز آسیب شناس گفتار و زبان در غربالگری، پیشگیری، ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات خواندن و نوشتن	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ دادن تکلیف به دانشجویان از جلسه قبل که در این مورد از سایت آشا مطلب جستجو کرده و به کلاس بیاورند.	گوش دادن فعال و یادداشت برداری، مشارکت فعال در بحث های کلاسی ارائه کتبی مطالب جستجو شده در این زمینه از سایت آشا	میان ترم پایان ترم	www.asha.org

ردیف	اهداف یادگیری	سرفصلهای آموزشی	روشهای آموزشی	فعالتهای یادگیرنده	زمان و نحوه ارزشیابی یادگیرنده	منابع
۷	آشنایی با مشکلات شناختی کودکان دارای اختلال خواندن و نوشتن	۱- توضیح در مورد مشکلات شناختی از جمله: حافظه فعال سرعت پردازش ۲- نحوه ارزیابی این مهارت ها	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ	گوش دادن فعال و یادداشت برداری، مشارکت فعال در بحث های کلاسی	ارزشیابی پایان ترم	Mather, N., & Wendling, B. J. (2011). <i>Essentials of dyslexia assessment and intervention</i> (Vol. 89). John Wiley & Sons.
۸	آشنایی با مشکلات زبانشناختی کودکان دارای اختلالات خواندن و نوشتن	۱- آشنایی با مهارت های آگاهی واجشناختی و انواع آن ۲- آشنایی با مهارت های گفتار روایتی ۳- نحوه ارزیابی مهارت های آگاهی واجشناختی	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ	گوش دادن فعال و یادداشت برداری، مشارکت فعال در بحث های کلاسی	ارزشیابی پایان ترم	Mather, N., & Wendling, B. J. (2011). <i>Essentials of dyslexia assessment and intervention</i> (Vol. 89). John Wiley & Sons. 2- Paul, R., & Norbury, C. (2017). <i>Language disorders from infancy through adolescence-E-Book: Listening, speaking, reading, Writing, and Communicating</i> . Elsevier Health Sciences
۹	آشنایی با روشهای غربالگری و پیشگیری از اختلالات خواندن و نوشتن	۱- پیش نیازهای خواندن و نوشتن در دوران پیش دبستانی ۲- انواع اختلالات زبانی و شناختی تاثیر گذار بر ابتلا به مشکلات خواندن و نوشتن ۳- آشنایی با تست های رسمی غربالگری و روشهای غربالگری غیر رسمی	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ	گوش دادن فعال و یادداشت برداری، مشارکت فعال در بحث های کلاسی	ارزشیابی پایان ترم	Snowling, M. J. (2013). Early identification and interventions for dyslexia: a contemporary view. <i>Journal of Research in Special Educational Needs</i> , 13(1), 7-14. www.asha.org
۱۰	آشنایی با انواع تست های ارزیابی و تشخیص خواندن و ویژگیهای آن و نحوه اجرای آنها	معرفی و اجرای تست ارزیابی آگاهی واجشناختی معرفی و اجرای تست تشخیصی خواندن شیرازی- نیلی پور معرفی و اجرای تست تشخیصی	سخنرانی، نمایش اسلاید، تمرین و اجرا یعملی در کلاس، پرسش و پاسخ	گوش دادن فعال و یادداشت برداری، مشارکت فعال در بحث های کلاسی اجرای عملی هر یک از تست ها در کلاس	ارزشیابی پایان ترم ارزشیابی در حین اجرای عملی و مشارکت کلاسی	۱- شیرازی س، نیلی پور ر. آزمون تشخیصی خواندن، تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

ردیف	اهداف یادگیری	سرفصلهای آموزشی	روشهای آموزشی	فعالیت‌های یادگیرنده	زمان و نحوه ارزشیابی یادگیرنده	منابع
		خواندن نما				۱۳۹۰ ۲- تست تشخیصی خواندن نما ۳- تست ارزیابی آگاهی واجشناختی سلیمانی- دستجردی
۱۱	ایجاد توانمندی در ارزیابی و تحلیل خطاهای خواندن و نوشتن در کودکان دارای اختلالات خواندن و نوشتن	۱- معرفی و دسته بندی انواع خطاهای خواندن و تشخیص آنها از روی صدای ضبط شده متن در حال خواندن ۲- معرفی و دسته بندی خطاهای املاء و تشخیص آن از روی متن دیکته	سخنرانی، نمایش اسلاید، تمرین و اجرای عملی پرسش و پاسخ	گوش دادن فعال و یادداشت برداری، مشارکت فعال در بحث های کلاسی آوردن نمونه خواندن و نمونه دیکته از مراجعین واقعی به کلاس و تحلیل آنها و نوشتن گزارش کتبی ارزیابی و تحلیل خطاهای مراجع	ارزشیابی پایان ترم ارزشیابی کلاسی ارزشیابی گزارش کتبی نمونه دیکته و خواندن تحلیل شده	.c 1- Paul, R., & Norbury, C. (2017). <i>Language disorders from infancy through adolescence-E-Book: Listening, speaking, reading, Writing, and Communicating</i> . Elsevier Health Sciences 2-Mather, N., & Wendling, B. J. (2011). <i>Essentials of dyslexia assessment and intervention</i> (Vol. 89). John Wiley & Sons. 3-Snowling, M. J. (2013). Early identification and interventions for dyslexia: a contemporary view. <i>Journal of Research in Special Educational Needs</i> , 13(1), 7-14. 4-Reid, G. (2016). <i>Dyslexia: A practitioner's handbook</i> . John Wiley & Sons
۱۲	آشنایی با روشهای بهبود	۱- آشنایی با روشهای افزایش	سخنرانی، نمایش	گوش دادن فعال و یادداشت	ارزشیابی پایان ترم	Reid, G. (2016). <i>Dyslexia: A</i>

ردیف	اهداف یادگیری	سرفصلهای آموزشی	روشهای آموزشی	فعالتهای یادگیرنده	زمان و نحوه ارزشیابی یادگیرنده	منابع
	مهارت های فرا زبانی و فرا شناختی	مهارت های آگاهی واجشناختی در سطوح مختلف ۲- معرفی روشهای اصلاح و بهبود مهارت های حافظه فعال و استدلال و استنتاج	اسلاید، پرسش و پاسخ	برداری، مشارکت فعال در بحث های کلاسی		<i>practitioner's handbook</i> . John Wiley & Sons.
۱۳	آشنایی با روش های بهبود مهارت خواندن و هجی کردن	معرفی انواع روشهای بهبود مهارت های خواندن و املاء	سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ	گوش دادن فعال و یادداشت برداری، مشارکت فعال در بحث های کلاسی	ارزشیابی پایان ترم	1- Paul, R., & Norbury, C. (2017). <i>Language disorders from infancy through adolescence-E-Book: Listening, speaking, reading, Writing, and Communicating</i>. Elsevier Health Sciences 2-Mather, N., & Wendling, B. J. (2011). <i>Essentials of dyslexia assessment and intervention</i> (Vol. 89). John Wiley & Sons. 3-Snowling, M. J. (2013). Early identification and interventions for dyslexia: a contemporary view. <i>Journal of Research in Special Educational Needs</i>, 13(1), 7-14. 4-Reid, G. (2016). <i>Dyslexia: A practitioner's handbook</i>. John Wiley & Sons. 5-www.ASHA.org ساندرا ریف و جودیت استرن - نارساخوانی راهنمای

ردیف	اهداف یادگیری	سرفصلهای آموزشی	روشهای آموزشی	فعالیت‌های یادگیرنده	زمان و نحوه ارزشیابی یادگیرنده	منابع
						والدین و مربیان - مترجم: دکتر الهه محمد اسماعیل، تهران: دانه ۱۳۹۶